

VRŠOVICE

Vesnice Vršovice má prastarou minulost, sahající až do XIII. století, kdy o ní máme již bezpečné písemné zprávy. Tyto nejstarší doby, celé XIV. i XV. století, jsou v dějinách Vršovíc spojeny s jmény málo významných šlechtických rodů: z Kyšic, ze Slavětína, významnější byli jen páni z Polenska, kteří, zejména v dobách husitských, se častěji vyskytují v popředí veřejných událostí.

Po krátkém období panství pánů z Kolovrat (1474—1517), kdy již nalézáme zmínku o zdejší tvrzi, drželi Vršovice až do osmdesátých let XVI. století Sokolové z Mor a po nich bohatý měšťan lounský Jakub Zákostelský z Bilejova. Bezesporu nejznamenitější osobností, která kdy vlastnila panství vršovické, byl Prokop Dvořecký, rytíř z Olbramovic. Patřil k nej přednějším osobnostem předbělohorských Čech na poli politickém a proto stanul v táboře odbojných stavů proti Ferdinandovi II. Krutá pomsta habsbursko-jezuitské reakce nemohla proto nepostihnout jeho hlavu. Jako pátý vstoupil v ranních hodinách 21. června 1621 na popravni lešení Staroměstského náměstí. Jeho poslední slova byla „Povězte tomu císaři, že já nyní stojím na místě nepravém, ale on musí státi na hrozném soudě spravedlivém“ a jimi se rozloučil někdejší stavovský direktor, nejvyšší berník a královský podkomoří se světem i se svými druhy, kteří nastoupili poslední cestu po něm. Není třeba pochybovat, že statky Dvořeckého byly konfiskovány; takže se dostaly pak do držení pánů z Vřesovic. Za nich byly provedeny na někdejší tvrzi nutné stavební úpravy. Po čtyřiceti letech (1663) získala Vršovice markrabata bádenská.

Jejich představě však skromné venkovské sídlo nijak neodpovídalo. Byla zvyklá na jiné pohodlí a proto byl zámek v letech 1735—36 zcela přestavěn, změněna dispozice místností, změnil se i vnější vzhled. Ústřední dvůr byl obklopen čtyřmi jednopatrovými křídly a okrášlen částečně otevřenými arkádami. Půlkruhový portál, výrazně bossovaný, upomíná letopočtem 1629 ještě na stavební podnikání Vřesovců.

Osmnácté století dalo zámku rázovité štíty. Naše století však vtisklo času, který zámekem jde, rytmus a tempo života zdejšího zemědělského kraje.

OBSAH

Úvodem	5	Klinštejn	182
Ahnikov	48	Konojedy	138
Benešov n. Pl.	167	Kostomlaty	110
Bernštejn	245	Košálův	103
Bernštejn Nový	247	Krásné Březno	150
Bezděz	241	Krásný Dvůr	32
Bílina	73	Krupka	66
Blansko	152	Křemýž	76
Boreč	99	Kyšperk	64
Brozany	98	Lemberk	213
Budyně n. Ohří	90	Lestkov	25
Čítoliby	81	Libčeves	102
Červený Hrádek	54	Liberec	228
Česká Kamenice	170	Liběšice	135
Česká Lípa	195	Libchava	182
Český Dub	237	Libočany	35
Čížkovice	105	Libochovany	128
Děčín	155	Libochovice	93
Děvín	206	Libouchec	158
Dívce	86	Ličkov	34
Dlažkovice	113	Lipno	36
Dobříčany	42	Lipová	179
Doksany	96	Litoměřice	119
Doksy	239	Lovosice	100
Doubravská hora	71	Mašův	30
Duchcov	62	Milešův	109
Encovany	118	Milštejn	198
Falkenberg	217	Mímoň	204
Falkenburk Nový	219	Most	59
Falkenštejn	173	Mšené	92
Fredevald	172	Návarov	260
Frýdlant	231	Nový Hrad	37
Frýdštejn	256	Oltářík	107
Grabštejn	221	Opárno	108
Hamrštejn	224	Osek	43
Hasištejn	49	Ostrý u Velemína	79
Hasenburk	122	Ostrý u Benešova	165
Hlíňany	147	Panna	121
Horní Bečkovice	139	Pátek	89
Horní Litvínov	61	Perštejn	23
Houska	249	Peruc	87
Hrádek - Helfenburk	145	Petrohrad	28
Chlumeck	77	Pětipsy	41
Chomutov	57	Pihel	199
Jestřebí	193	Ploskovice	129
Jezeří	53	Postoloprty	39
Jílové	154	Pravda	83
Kadaň	46	Předlice	161
Kalich	132	Ralsko	210
Kamýk	126	Rofmund	226
Klapý	122	Ronov	185
Kláštevec n. Ohří	21	Roudnice n. Labem	140

Rumburk	177	Trmice	162
Skalka	112	Třebivlice	114
Sloup	189	Třebošín	134
Snědovice	115	Údlice	56
Stohánek	205	Ústěk	136
Stráž p. Ralskem	208	Varta	164
Střekov	159	Velké Březno	151
Stvolinky	184	Velký Valtínov	220
Sukorady	115	Vrabinec	163
Svádov	151	Vranov	253
Světec	75	Vršovice	80
Svojkov	187	Všebořice	149
Sychrov	262	Záhořany	117
Šluknov	181	Zahrádky	186
Šumburk	27	Zákupy	200
Tašov	148	Zeberk	52
Teplíce	68	Žernoseky	106
Tolštejn	174	Zírotín (Žerotín)	84
Toužetín	82	Zitnice	125

Přehled méně významných a dilem zaniklých objektů	266
Resumé v řeči ruské	269
Resumé v řeči německé	285
Seznam použité literatury	305
Rejstřík jmenný	311
Seznam vyobrazení	